

Politisk inriktning:

En meningsfull vardag och fritid för alla

Beslutsdatum	2023-XX-XX	Dokumenttyp	Uppdragsbeskrivning
Beslutad av		Dokumentägare	Inger Lundin
Diarienummer		Giltighetstid	

[ev. bild]

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Politisk inriktning och uppdrag	3
2.1	Politisk inriktning.....	3
2.2	Politiskt uppdrag:.....	3
3	Nuläge.....	3
4	Nyläge.....	5
5	Uppföljning.....	6

1 Inledning

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen.

2 Politisk inriktning och uppdrag

Det politiska uppdraget syftar till att alla invånare i Tyresö ska ha tillgång till en meningsfull fritid.

2.1 Politisk inriktning

Till målområde tre: *Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla* finns den politiska inriktning som följs här:

En meningsfull vardag och fritid för alla

Tyresö har ett starkt föreningsliv, betydande kulturhistoria och tillgång till en unik natur. I Tyresö ska alla invånare ha tillgång till en meningsfull fritid, rik kultur och en tillgänglig natur. Social isolering, som förekommer i alla åldrar och bland alla människor, ska motverkas

2.2 Politiskt uppdrag:

Kommunen ska tillsammans med civila samhället och Tyresöborna utveckla kultur- och fritidsverksamheter som bidrar till en meningsfull vardag och fritid som är tillgänglig för alla, oavsett ålder, bakgrund och förutsättningar. Kommunen ska hitta sätt att bryta ofrivillig ensamhet.

Utbudet av kultur och fritidsaktiviteter ska tillgängliggöras för så många som möjligt och verksamheterna behöver skapa förutsättningar för att öka tillgängligheten. Att tillsammans med kommunens andra verksamheter och kommunens medborgare utveckla kultur och fritidslivet så att fler kan delta blir allt viktigare inför framtiden.

3 Nuläge

Det finns i nuläget kultur- och fritidsaktiviteter i kommunal regi, aktiviteter organiserade av föreningslivet, flertalet kommunala lokaler- och anläggningar till uthyrning och ytor för spontanidrottande. Tyresös geografiska läge gör det möjligt för vissa att ta del av utbud utanför kommunens gränser. Utöver det finns kultur- och fritidsutbud i privat regi och natur- och kulturmiljöer att ta del av på fritiden.

Kultur- och fritidsförvaltningen har utformat sina verksamheter och sitt stöd i syfte att det ska finnas något för alla. Trots detta finns faktorer som begränsar medborgarnas vilja och möjlighet att ta del av utbudet.

Förvaltningen arbetar med att sänka trösklar för deltagande och för att öka tillgängligheten till en meningsfull fritid genom exempelvis kostnadsfria aktiviteter och uppsökande verksamhet, riktade insatser mot särskilda målgrupper samt genom att eftersträva en geografisk spridning av utbudet i olika kommundelar. Det geografiska avståndet till olika former av utbud varierar dock beroende på var medborgaren bor i kommunen och avståndet kan i vissa fall misstänkas utgöra ett hinder för tillgången till en meningsfull fritid.

Kunskapen om medborgares synpunkter kring verksamheter som de deltar i är generellt hög, tack vare brukarenkäter och liknande. Deltagarna har inflytande över aktiviteter som förvaltningen erbjuder. Förvaltningen har även en nära dialog med aktiva föreningar i kommunen och därmed god kännedom om föreningslivets verksamheter. Däremot saknas kunskap om behov och önskemål från dem som inte deltar i olika verksamheter och därmed har medborgare lägre grad av inflytande över verksamheter de inte besöker eller deltar i.

Under 2022 genomfördes för första gången Ung livsstil (fritidsvaneundersökning) inom år 7-9 och särskolan. Resultatet kommer att sammanställas och analyseras under året. Detta dokument kommer efterhand kompletteras med relevant information om nuläget som vi i skrivande stund inväntar. Resultatet kommer ge förvaltningen nya möjligheter att kartlägga deltagandet samt ta del av vad ungdomar önskar i form av kultur- och fritidsaktiviteter, och på så sätt upptäcka prioriterade utvecklingsområden.

Cirka 60 % av elever i årskurs 9 uppger att de ofta eller ibland deltar i ledarledda fritidsaktiviteter¹. Cirka 70 % av kommunens 7-20 åringar deltar i organiserad och ledarledd idrottsaktivitet.² Jämfört med andra kommuner ligger antalet deltagartillfällen i idrottsföreningar på en hög nivå³, och könsskillnaderna är relativt små⁴ (och i vissa ålderskategorier är deltagandet helt jämförbart).⁵ Däremot är få barn och unga aktiva inom kulturföreningarnas verksamhet⁶ och föreningslivet är segregat på så sätt att deltagandet bland barn och unga generellt är högre i resursstarkare områden

¹ Länsstyrelsens Stockholmsenkät 2022 (Brukar du delta i någon ledarledd fritidsaktivitet eller träning? Sport, musik, teater och konst, hobby, kyrkligt, scouter, politik eller annan förening?)

² (Unika deltagare ApN).

³ [Kolada.se Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år 2021](https://kolada.se/Deltagartillfallen-i-idrottsforeningar,antal/inv-7-20-ar-2021)

⁴ [Kolada.se Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-16 år, kvinnor och män 2021](https://kolada.se/Deltagartillfallen-i-idrottsforeningar,antal/inv-13-16-ar,kvinnor-och-man-2021)

⁵ Ung livsstil i Tyresö 2023

⁶ Baserat på ansökningsstatistik Lokalt aktivitetsbidrag

jämfört med resurssvaga⁷. Utlandsfödda flickor är särskilt underrepresenterade⁸.

Eventuellt komplettera med information om antal föreningar/aktiva föreningar och antalet aktiva medlemmar enligt föreningsregistret?

24 % av elever i årskurs 9 besöker en fritidsgård⁹ och 12 % av 6-19 åringar är (inskrivna) elever i kulturskolan. Kulturskolan har ett jämförelsevis brett utbud av ämneskurser.¹⁰

Det saknas tillförlitlig statistik över Tyresöbornas rörelse på fritiden. Men den statistik som finns att tillgå antyder att en del av befolkningen rör på sig för lite för att uppfylla WHO:s rekommendationer.¹¹

Generellt är invånarna nöjda med kommunens utbud av idrottsanläggningar- och motionsspår, generellt nyttjas de befintliga lokalerna i hög utsträckning.¹² Det råder dock brist på ändamålsenliga kulturlokaler, vilket kan begränsa medborgarnas möjligheter att utöva kultur och ta del av kultur i Tyresö.¹³

4 Nyläge

Under mandatperioden ska fler medborgare vilja och kunna ta del av ett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar deras fysiska- psykiska och sociala välbefinnande.

Önskat nyläge:

- Fler rör på sig på fritiden (de som i låg utsträckning rör på sig i nuläget rör på sig i högre utsträckning)
- Fler har tillgång till en meningsfull fritid
- Föreningslivet är mer jämlikt (den socioekonomiska segregationen i föreningslivet är lägre jämfört med nuläget)
- Fler deltar i föreningslivet

Detta förutsätter att utbudet utvecklas tillsammans med medborgarna för att säkerställa att utbudet upplevs tryggt och meningsfullt. Arbetet med att minimera hinder som begränsar medborgare från att ta del av utbudet behöver fortsätta (och ge effekt) för att det önskade nyläget ska uppnås.

⁷ [RF.se Antal LOK-deltagare per 100 invånare \(7–25 år\) per RegSO-område, år 2021](#)

⁸ Ung livsstil i

⁹ Länsstyrelsens Stockholmsenkät 2022 (Brukar du vara på fritidsgård eller "träffpunkt"?)

¹⁰ Kolada: Jämförelse: Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%) och Ämneskurser som erbjuds i musik- eller kulturskolan, antal ämnesområden

¹¹ Kolada

¹² Behovsanalys för idrottsanläggningar (KFN 2022-05-23 § 48)

¹³ Behovsanalys kulturlokaler (KFN 2022-04-25 § 37)

5 Uppföljning

Uppföljning av uppdraget kommer ske kontinuerligt under våra månadsrapporter, tillsammans med de kommungemensamma områdena och i ledningsgruppen för KoF.

Rörelsen mot det önskade nyläget mäts genom olika enkäter, statistik eller fokusgrupper samt genom bedömningar av genomförda insatser.

Nyläge	Metoder och underlag för uppföljning:
Fler rör på sig på fritiden	• Deltagarstatistik APN, • Bedömning av insatser för att främja rörelse
Fler har tillgång till en meningsfull fritid	• Uppskattningar om deltagandet i våra verksamheter (nya-/utökade målgrupper), • Bedömning av tröskelsänkande insatser, • Enhetsenkäter, • Ung livsstil, • Stockholmsenkäten, • Fritidsgårdsenkät, • Ev. Föreningsenkät?
Föreningslivet är mer jämlikt	• Ung livsstil, • Riksidrottsförbundets statistik över deltagandet uppdelad efter geografiska områden
Fler deltar i föreningslivet	• ApN, • Medlemsstatistik från föreningsregistret, • Bedömning av tröskelsänkande insatser, • Ev. Föreningsenkät?

5.1 Uppföljning T2

Inför varje måldialog så ska enheterna utvärdera arbetet som gjorts under månaden för att sänka trösklarna för deltagandet, vilka målgrupper har man riktat sig till samt bedöma vilken effekt det fick.

Kulturskolan har utökat sommarlovsverksamheten i juni, med teaterkollo, familjeteater, funkisteater och en exklusiv intensivkurs i musikproduktion. Inriktningen på verksamheten har utgått från elevers önskemål. Intresset var stort och bedömningen är att ungefär hälften av eleverna var nya för kulturskolan. Det har funnits lovaktiviteter i augusti (två musikalkollon). Merparten av aktiviteterna i juni och juli har varit avgiftsfria.

Under augusti har det varit öppet hus på kulturskolan. På förslag av äldre elever¹⁴ så ordnades separata tillfällen med öppet hus, ett tillfälle för äldre elever och ett för yngre elever. Förhoppningen är att uppdelningen synliggör verksamheten på ett målgruppsanpassat sätt. För att nå nya elever och sänka trösklarna för dem som går Introduktionsprogrammet på gymnasiet att upptäcka kulturskolan så anordnades även öppet hus särskilt riktat mot dem.

Genom lyckad samordning och samverkan deltog i år fler verksamheter och nya föreningar i den årliga Minfritidmässan¹⁵. För att underlätta fler ur målgruppen att delta på mässan ordnade förvaltningen med busstransport och Passalen deltog genom att guida deltagare till mässan.

Efter önskemål från ungdomarna på Bergfotens fritidgård så har verksamheten för första gången haft öppet under sommaren 2023, och därmed bidragit till att målgruppen haft tillgång till fritidsaktiviteter under sommartid. Under sommaren har Bergsfotens heldagsomsorg bedrivits i Alby, vilket lett till ökad rörelse samt nya upplevelser, utmaningar och aktiviteter för målgruppen.

Ytterligare två badplatser har utrustats med badramper för att öka tillgängligheten; Strandbadet och Kumlabadet.

Nya spontanidrottsplatser (för beachhandboll och innebandy), har iordningställts längs Wättingestråket, vilket främjar möjligheten till rörelse och aktivitet. Placeringen innebär att Dalskolan och Tyresö gymnasium kan nyttja anläggningarna under raster och idrottslektioner.

Albybron har färdigställts och invigts, vilket medfört att Tyresöborna fått nya sätt att ta sig runt i Alby naturreservat. Detta främjar medborgarnas möjligheter till rörelse och rekreation i naturen.

Nationaldagsfirandet genomfördes på en ny plats i år, och som ett samarrangemang mellan bland annat kulturenheten och kulturskolan. Evenemanget bedöms som lyckat och välbesökt.

Under perioden har kulturenheten tillgängliggjort kulturupplevelser för fler Tyresöbor genom att erbjuda kulturprogram¹⁶ på flera olika platser där människor befinner sig i kommunen¹⁷. Detta uppsökande arbete har lett till att fler kommer i kontakt med kulturutbudet på ett spontant sätt. Kulturenheten har samverkat aktivt med förskolor i Granängsringen genom att informera om planerade kulturprogram som riktar sig mot barn, vilket har fungerat väl och

¹⁴ Lämna in i projektet gränslös kulturskola.

¹⁵ Fritidsmässa med aktiviteter och information för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning

¹⁶ Exempel: Cirkus trattofon, ReAkt public performance, Silent disco

¹⁷ Exempelvis på det ukrainska flyktingboendet, Granängsringen mm.

lett till fler besökare samt att barn som kanske inte hade tagit del av utbudet under fritiden ges tillgång till kulturutbudet genom förskolan.

Kulturenheten har inlett arbetet med att utöka samverkan med kulturföreningarna. Målet med att stötta och samarbeta mer med kulturföreningarna är att det ska skapa mer kulturverksamhet för Tyresöborna. Det leder också till att det kan hända saker på andra ställen i kommunen än där vi just har lokaler.

Bygdegården kommer att arrangera en familjeföreställning i samarbete med kulturenheten i höst, föreningen står för personal och lokal medan enheten betalar själva föreställningen.

Förvaltningen har samverkat med arbetsmarknad- och socialförvaltningen för att nå ut med riktad och anpassad information om kultur- och fritidsutbudet till dem som bor på det Ukrainska flyktingboendet, exempelvis genom affischer och platsbesök. Kulturarrangemang har hållits på boendet och de boende har fått tillgång till fribiljetter till kulturens publika arrangemang.

Feriejobbare har arbetat med att utveckla Granängstorget. Sommarcaféet som i år varit på Nyboda fritidsgård och i Granängsringen har under sommaren varit välbesökt, vilket kan bero på att fritidsledare genomfört uppsökande verksamhet ute i kommunen parallellt med sommarcaféets öppettider.

Under sommaren har förvaltningen tagit emot 178 feriearbetare.

Workshopen med arbetsmarknad och socialförvaltningen under våren har lett till ökad kontakt mellan förvaltningarna. Förvaltningen har inlett samarbeten som rör möjligheter att samutnyttja lokaler (samverkan mellan öppnaförskolan och fritidsgårdarna). Biblioteket har inlett samarbete för att bland annat tillgängliggöra böcker för dem som bor på stödboenden. Representanter från arbetsmarknads och socialförvaltningen har deltagit i ett samverkansmöte om fritidsbanken, vilket resulterat att en person fått möjlighet till arbetsträning på fritidsbanken

Efter önskemål från tillgänglighetsrådet hölls i augusti en naturguidning för personer med hörselnedsättning tack vare hjälpmedel inlånade från servicecenter.

Förvaltningen bedömer sig gröna